

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний автомобільно-дорожній університет



у співпраці з

Житомирський державний технологічний університет (Україна)

Providence Group (Торонто, Канада)

Wyższa Szkoła Hotelarstwa i Gastronomii (Познань, Польща)

Adamas University (Кольката, Індія)

Sri Sai Institute of Management, Manawala (Амрітсар, Індія)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Збірник матеріалів

IX Міжнародної науково-практичної конференції,

Україна, м. Харків, 26 травня 2017 р.

Том I

ХНАДУ, 2017

УДК 339.9

*Друкується за рішенням Вченої ради факультету управління та бізнесу
Харківського національного автомобільно-дорожнього університету,
протокол № 3 від 18.04.2017 р.*

Організаційний комітет:

Туренко А. М.	д.т.н., професор, ректор, ХНАДУ (голова оргкомітету)
Богомолів В. О.	д.т.н., професор, заступник ректора з наукової роботи, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
Дмитрієв І. А.	д.е.н., професор, декан факультету управління та бізнесу, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
Горовий Д. А.	д.е.н., доцент, завідувач кафедри міжнародної економіки, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
Болдовська К. П.	к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародної економіки, ХНАДУ (координатор конференції)
Коралєвський Якуб (Koralewski Jakub)	PhD, Rector, Wyższa Szkoła Hotelarstwa i Gastronomii, Познань, Польща
Паримал Чандра Бісвас (Parimal Chandra Biswas)	Dr., Director of International Relations, Adamas University, Кольката, Індія
Паславський Тарас (Paslavskiy Taras)	Director of International Relations, Providence Group, Торонто, Канада
Романчук К. В.	д.е.н., доцент, завідувач кафедри міжнародної економіки, Житомирський державний технологічний університет
Санджай Кумар Бал (Sanjay Kumar Bahl)	PhD, Director-Principal, Sri Sai Institute of Management, Manawala, Амрітсар, Індія

Сучасні тенденції розвитку світової економіки : збірник матеріалів IX Міжнародної науково-практичної конференції, 26 травня 2017 р. Том I. – Харків : ХНАДУ, 2017. – 190 с.

У збірнику представлено роботи науковців і практичних працівників з різних регіонів України і країн світу, в яких розглянуті можливі шляхи розв'язання сучасних проблем теорії і практики світової економіки, узагальнено й оцінено існуючу ситуацію в світовому господарстві та місці України в ньому. Особливе місце серед робіт займають проблеми розвитку експортного потенціалу, пошук оптимальної моделі конкурентоздатності й інноваційного розвитку національної економіки, забезпечення економічної безпеки держави. Значну увагу сконцентровано на теоретичних і прикладних аспектах міжнародної фінансової та банківської діяльності, іноземного інвестування, міжнародного менеджменту, маркетингу і логістики, науково-технічного обміну, проблемах людського розвитку і соціальної політики держав в умовах глобалізації, питаннях інформаційно-аналітичного забезпечення міжнародної економічної діяльності. Матеріали конференції будуть корисні для науково-педагогічних працівників, науковців, представників сфери державного управління, практичних працівників у всіх галузях світової економіки, а також аспірантів і здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей.

Всі матеріали перевірено на плагіат програмою *«ТХТ Антиплагиат»*, рівень оригінальності складає не менше 80%.

© колектив авторів
© ХНАДУ, 2017

ЗМІСТ

1. СУЧАСНИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

<i>Барсук Ю.В.</i> Формування перспектив розвитку світового господарства в умовах глобальних змін	7
<i>Бестужева С.В.</i> Глобалізація світової економіки: особливості прояву та перспективи поглиблення	8
<i>Бойко А.В.</i> Фактори нестабільності та тенденції в світовій економіці	9
<i>Болдовська К.П.</i> Роль державного регулювання у рамках трансформації сучасної парадигми світогосподарського розвитку	10
<i>Бохан А.В.</i> Еколого-економічний модерн дипломатичних відносин	11
<i>Бритченко І.Г., Черняєвська Т.А.</i> Економічна самодостатність – стратегічний вектор розвитку соціально-економічної системи України	13
<i>Віницька С.Г.</i> Зовнішня політика України на сучасному етапі глобальної нестабільності	14
<i>Войченко Т.О.</i> Вплив сучасної глобалізації на розвиток національної економіки	15
<i>Волосович С.В., Свистунов В.В.</i> Інституційні механізми державної підтримки малого бізнесу	16
<i>Голли Франсис-Арно.</i> Економіка Кот-д'Івуар	17
<i>Дейнеко О.Т.</i> Захист агропродовольчого ринку України в умовах посилення інтеграційних процесів	18
<i>Зионг Тху Тзуй Оань, Герасимчук В.И.</i> Вьетнам на пути социально-экономических преобразований	20
<i>Катран М.В.</i> Інституційна архітектура внутрішнього ринку	21
<i>Кінаш І.П., Свистун А.Ю.</i> Зарубіжний досвід реалізації політики енергозбереження	22
<i>Колесніченко А.С.</i> Інтерпретація поглядів інституціоналістів у теорії державного регулювання ринків електричної енергії	23
<i>Котлубай В.О.</i> Проблемні питання експортної стратегії України на період 2017-2021 років	24
<i>Кугій А.А.</i> Умови ефективної взаємодії стратегічних транснаціональних альянсів	26
<i>Кудрявцев В.М.</i> Основні елементи діяльності держави в системі забезпечення економічної безпеки	27
<i>Кушніренко О.М.</i> Європейська торговельна практика: можливості застосування в Україні	28
<i>Кушнірецька О.В.</i> Просторова організація бізнесу в контексті глобалізаційних трендів розвитку світової економіки	29
<i>Lamprey I., Quansa R., Gerasymchuk V.</i> The state, problems and prospects of social and economic development of Ghana	30
<i>Лебедева Л.В.</i> Оцінка стійкості промисловості в умовах глобальної нестабільності	31
<i>Лишенко М.О.</i> Особливості розвитку світового ринку зерна	33
<i>Луцак Р.Л.</i> Протекціоністські погляди на економічну сутність поняття «імпортозаміщення»	34
<i>Миронов Ю.Б.</i> Проблеми та перспективи розвитку світового туризму за умов глобальної нестабільності	35
<i>Міхель Р.В.</i> Методи підвищення конкурентоспроможності у державах-членах Європейського Союзу	37
<i>Нестерова К.С.</i> Розвиток міжнародного туризму як фактор активізації світового господарства в умовах глобальної кризи	38
<i>Побоченко Л.М.</i> Регіональні особливості міжнародної торгівлі послугами	39
<i>Полівода К.І.</i> Аналіз та оцінка міжнародного міжрегіонального співробітництва Миколаївської області	40
<i>Полчанов А.Ю.</i> Матриця учасників постконфліктного відновлення	41
<i>Стеців М.Р.</i> Проблеми інтеграції України у світовий економічний простір	43
<i>Стрельник С.О.</i> Системна характеристика рейтингів оцінки підприємницького клімату	44
<i>Терещук Н.С.</i> Тінізація національної економіки: причини та шляхи подолання	45
<i>Ушкаренко Ю.В.</i> Розвиток сільськогосподарської кооперації в умовах європейської інтеграції	46
<i>Fatun A.</i> Negative impact of corporate globalism on national economy	47
<i>Хаймінова Ю.В.</i> Експортна стратегія України на період 2017-2021 років – перспективи для розвитку морегосподарського комплексу	49
<i>Tsybalista N.</i> Institutional barriers to the development of agricultural cooperatives in Ukraine	50
<i>Чеботарьова Н.М., Файзуліна Ю.В.</i> Напрями розвитку зовнішньої торгівлі України	51
<i>Черняєва А.О.</i> Боротьба з дискримінацією на міжнародному ринку	52
<i>Чечоткін В.В.</i> Потенціал розвитку аграрного сектору економіки України в умовах глобальних змін	53
<i>Шкуропадська Д.Б.</i> Вплив глобалізаційних процесів на стійкість економіки	54
<i>Шталь Т.В., Козуб В.О.</i> Досвід побудови стратегій економічного розвитку європейських країн	56
<i>Яра Т.Ю.</i> Сучасний стан економіки України та перспективи її розвитку з урахуванням рекомендацій МВФ	57

Україна в умовах глобалізаційних процесів має бути здатною адаптуватися та протидіяти кризовим явищ і викликам нового століття. Українській економіці необхідна внутрішня модернізація, ефективна та довгострокова політика, заснована на пріоритетності національних інтересів.

Перелік посилань:

1. Бойко А. В. *Стійкість національної економіки: теорія, методологія, практика* : монографія. – Київ : Ін-т екон. та прогнозув. НАН України, 2014. – 288 с.

2. *KOF Globalization Index / KOF Swiss Economic Institute [Electronic resource]*. – 2016. URL: <http://globalization.kof.ethz.ch/>

ДОСВІД ПОБУДОВИ СТРАТЕГІЙ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН

Т.В. Шталь, д.е.н., професор

Харківський державний економічний університет імені Семена Кузнеця

В.О. Козуб, к.е.н., доцент

Харківський державний університет харчування та торгівлі

В умовах глобалізації необхідність забезпечення економічного зростання спонукає держави світу до формування стратегій економічного розвитку нової якості, які визначають вектори руху країн у всіх напрямках. Держави формують стратегії, виходячи з поточного стану економіки, потенційних можливостей розвитку, інтеграційних зв'язків та глобальних викликів.

Українська економіка перебуває в процесі трансформаційних змін і також потребує системного підходу до побудови стратегії. Особливого значення це набуває в контексті імплементації положень Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (ЄС). Відповідно, стратегії економічного розвитку України мають співвідноситися зі стратегіями європейських держав. Отже, доцільно проаналізувати досвід побудови економічних стратегій країн ЄС і виокремити можливості використання такого досвіду в Україні.

Дослідженню теоретичних і практичних питань побудови стратегій розвитку економіки присвячені численні роботи закордонних і вітчизняних вчених, зокрема: А. Прадетто, П. Грегорі, С. Фортеск'ю, Д. Лук'яненко, А. Поручника, В. Колесова, О. Амоша, Ю. Пахомова, А. Філіпенко та ін. [1-3]. Проте досвід європейських країн в цій сфері вивчено недостатньо.

Під економічною стратегією розвитку розуміють розраховану на певний період цілісну систему дій держави, спрямовану на реалізацію мети, завдань, пріоритетів її економічного відтворення з урахуванням комплексу внутрішніх і зовнішніх чинників та ризиків. В умовах, коли економіка країни перебуває в нормальному стані, метою стратегії є або стабілізація економіки, або досягнення ще вищого рівня її розвитку. Такі стратегії діють нині у розвинених державах. Проте, найчастіше стратегії розробляють тоді, коли економіка країни знаходиться в складному, а то й кризовому становищі. Так, у 90-х рр. ХХ ст. Україна розробляла стратегію перебудови економіки на ринкових принципах. У багатьох країнах, що розвиваються, головною метою економічної стратегії є перебудова галузевої структури економіки.

Огляд стратегій розвитку країн Європейського Союзу, як світових лідерів економічного розвитку, соціального та геополітичного впливу, є ключовим для розуміння сутності побудови стратегій та інструментів досягнення поставлених у них цілей. Європейський Союз має єдину спільну стратегію сталого розвитку «Європа 2020». Національні стратегії країн-членів Європейського Союзу будуються на базі єдиної стратегії розвитку ЄС. Особливостями національних стратегій країн-членів ЄС є: формулювання основних правил управління, що розкривають суть керівного принципу й узагальнюють вимоги до сталого розвитку; визначення галузей та індикаторів, що визначають масштаб необхідних дій і дозволяють ефективно контролювати результати; безперервний моніторинг; коригування стратегій кожні чотири роки із залученням громади; визначення системи органів, що забезпечують реалізацію стратегії; виокремлення пріоритетних сфер впливу; чітке декларування цілей за кожним індикатором до 2020 року. Поточна рамкова стратегія «Україна 2020» відповідає цій стратегії та має у своїй структурі вищеперераховані елементи.

Особливу увагу країни-члени ЄС приділяють розробці нової стратегії високих технологій, яка передбачає створення передових ринків, поглиблення співпраці між наукою та економікою і поліпшення рамкових умов для інновацій. При цьому дотримуються загальної міжнародної тенденції створення інтегрованих концепцій розвитку для потреб інноваційної політики, зокрема: про-

поновані заходи мають чітко виражений міжгалузевий і міждисциплінарний характер і спрямовані на визначення загальних концепцій, які дозволяють погодити на державному рівні всі складові частини національної інноваційної системи – наукові дослідження, освіту, фінансування, механізми комерціалізації інновацій, засоби законодавчого регулювання, мережні структури взаємодії держави, промисловості й громадянського суспільства [2]. Особливостями даної стратегії є те, що вона ставить новий формат цілей; будує та декларує характеристики суспільства, що здатне сприймати та створювати інновації; чітко виокремлює ті сфери, де має відбуватись інноваційний розвиток; чітко визначає, що саме в кожній з галузей має відбуватися, а діяльність буде через систему проєктів загальнодержавного значення.

Таким чином, європейський досвід побудови якісної стратегії важливо використовувати для побудови ефективної стратегії економічного розвитку України на основі: 1) впровадження системи безперервного моніторингу стратегії економічного розвитку, оскільки трансформаційні процеси потребують постійної зміни шляхів досягнення мети; 2) створення єдиної інноваційної стратегії розвитку, яка побудована за принципами створення інтегрованих концепцій розвитку з поєднанням усіх складових інноваційної системи та визначає пріоритетні сфери інноваційного розвитку; 3) формування моделі інноваційного розвитку, створення ефективних кластерних утворень і запровадження діяльності ефективних загальнодержавних проєктів.

Перелік посилань:

1. *Глобальное экономическое развитие: тенденции, асимметрии, регулирование : монография / [Д. Лукьяненко, В. Колесов, А. Колот, Я. Столярчук и др. ; под науч. ред. проф. Д. Лукьяненко, А. Поручника, В. Колесова]. – К. : КНЭУ, 2013. – 466 с.*
2. *Структурні реформи економіки : світовий досвід, інститути, стратегії для України : монографія / [О. І. Амоша, С. С. Антекар, С. І. Юрій та ін.]. – Тернопіль : Екон. думка : ТНЕУ, 2011. – 323 с.*
3. *Геоелектронні сценарії розвитку України : монографія / [М. З. Згуровський, Ю. М. Пахомов, А. С. Філіпенко та ін.]. – К. : Академія, 2010. – 328 с.*

СУЧАСНИЙ СТАН ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ РОЗВИТКУ З УРАХУВАННЯМ РЕКОМЕНДАЦІЙ МВФ

Т.Ю. Яра

Державна навчально-наукова установа «Академія фінансового управління», м. Київ

Після кризи в 2014-2015 рр., економіка України розпочала поступове відновлення. За офіційними даними, у 2016 р. реальний ВВП України вперше за останні 4 роки зріс на 2,3% (у 2015 р. відбувалося падіння на 9,8%), за рахунок зростання інвестицій, що і стало ключовим фактором для відновлення економіки.

У 2016 році відбулося стрімке зниження індексу споживчих цін в середньому до 13,9%, тоді як у 2015 році споживчі ціни в середньому зростали на 48,7%. В свою чергу, на кінець періоду інфляція знизилася до 12,4%. Таким чином, ціль з інфляції на 2016 рік, визначена Стратегією монетарної політики на 2016-2020 роки [1] в межах $12\% \pm 3$ в. п., досягнуто. Швидке сповільнення інфляції у 2016 році відбулося насамперед завдяки послабленню інфляційного тиску, зумовленого фундаментальними факторами. Також значний вплив мали сприятливі фактори з боку пропозиції сирих продуктів харчування. Водночас основними чинниками зростання цін стало підвищення тарифів, що регулюються адміністративно, та збільшення світових цін на нафту [2].

В економіку України за 2016 рік надійшло 4,4 млрд дол. прямих іноземних інвестицій, що на 17% більше, ніж у 2015 році [3]. Для залучення інвестицій Національний банк в 2016 році продовжив активно згорнути введені в 2014 році валютні обмеження і пом'якшувати монетарну політику. Ці кроки стали можливими, завдяки стабілізації курсу гривні. Протягом 2016 р. національна валюта подешевшала з 23,4 грн/дол. у грудні 2015 р. до 26,2 грн/дол. у грудні 2016 р [4]. Дефіцит рахунку поточних операцій різко скоротився з більш ніж 9 відсотків ВВП в 2013 році до 3,6 відсотка ВВП в 2016 р.

Згідно Меморандуму про економічну і фінансову політику погодженого між Урядом України та МВФ [5]. для прискорення зростання при збереженні макроекономічної стабільності необхідно продовжувати приділяти особливу увагу: а) активізації зусиль щодо залучення інвестицій і підвищення потенціалу економіки за рахунок поліпшення бізнес-середовища, реформуванню сектору держпідприємств (SOE), розвитку ринку земель сільськогосподарського призначення, а також боротьбі з корупцією, що залишається однією з ключових проблем; б) забезпеченню фінансової стійкості за допомогою фіскальної консолідації, за підтримки пенсійної реформи, більш ефективних держав-

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ**

Збірник матеріалів
IX Міжнародної науково-практичної конференції
26 травня 2017 р.
Том I

Відповідальний за випуск *Д.А. Горовий*

Авторська редакція

План 2017 р., поз. № 15
Підп. до друку 28.04. 2017 Формат 60 x 90 1/8
Папір офсетний. Друк RISO.
Ум. – друк. арк. 23,75 Обл. – вид. арк. 25,0
Тираж прим. Зам. № 2 Ціна договірна

Віддруковано ФОП Крамаренко Ю.М.

Свідоцтво про держреєстрацію АБ №815827

Від 22.03.2013 р.